From 5.1, 2, e <5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Subject **RE: boomgroeiruimte - de historie in een notendop**
To 5.1, 2, e <5.1, 2, e @amsterdam.nl>, 5.1, 2, e <5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Date July 23, 2026, 9:37:09 AM CEST

De theorie kennen we allemaal, maar hoe lossen we het in de praktijk op. Dat lijken me betere vragen voor 5.1, 2, e

Groet,
5.1, 2, e

Van: 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 22 juli 2026 14:59
Aan: 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Onderwerp: FYI: boomgroeiruimte - de historie in een notendop

Zie hieronder een uitgebreide toelichting!

Van: 5.1, 2, e <5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Verzonden: woensdag 22 juli 2026 14:50
Aan: 5.1, 2, e <5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e <5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e 5.1, 2, e @arcadis.com>
CC: 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Onderwerp: Re: boomgroeiruimte - de historie in een notendop

5.1, 2, e
Prima verwoord!

Kleine aanvulling. Wij zijn in Amsterdam in 1986 op grootschalige wijze begonnen met toepassing van 25 m3 doorwortelbare ruimte (bomenzand) per boom. In projecten werd dit vanaf die periode op steeds grotere schaal toegepast.
Inmiddels krijgt elke boom die in Amsterdam wordt geplant 25 m3 doorwortelbare ruimte. Ook als een boom wordt vervangen!

In het Beleidskader Puccinimethode staat de 25m3 - 40 m3 doorwortelbare ruimte per boom voor alle bomen in Hoofdbomenstructuur, waaronder de belangrijke grachten. Dit is door de raad vastgesteld op 24 januari 2018.

In het door het college vastgestelde Handboek Groen (uitwerking van Beleidskader Puccinmethode) staat dat voor alle te planten bomen minimaal 25m3 moet worden toegepast. De eerste versie van dit Handboek is in 2019 vastgesteld.

4.1, 4 - 5.1, 2, e

Met vriendelijke groet,

5.1, 2, e
5.1, 2, e
Verkeer & Openbare Ruimte | Stedelijk Beheer

Gemeente Amsterdam

5.1, 2, e
5.1, 2, e @amsterdam.nl

Weesperplein 8, 1018 XA Amsterdam

Werkdagen: maandag t/m donderdag

Van: 5.1, 2, e <5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Verzonden: Wednesday, 22 July 2026 12:48:16
Aan: 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e <5.1, 2, e @arcadis.com>
CC: 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e <5.1, 2, e @amsterdam.nl>; 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl>
Onderwerp: boomgroeiruimte - de historie in een notendop

Ha 5.1, 2, e (en andere geïnteresseerden😊),

Ik ben gaan navragen hoe het zit met de geschiedenis van de boomgroeiruimte omdat 5.1, 2, e van een bewoonster hoorde dat er vroeger wel 60m3 boomgroeiruimte was en 5.1, 2, e gisteren zei dat voor het eerste stuk Herengracht minder boomgroeiruimte is gecreëerd, maar dat het beleid van 25 m3 pas sinds twee jaar was. Soms willen aannames, meningen en feiten nog wel eens door elkaar heen lopen, dus ik heb bomenexpert 5.1, 2, e gebeld 5.1, 2, e is namelijk met vakantie). 5.1, 2, e werkt al heel lang voor de gemeente als boomspecialist en gaat in november van dit jaar met pensioen. Als hij het niet weet…
(nb Ik heb hem voor de kennisdeling gestrikt van november dit jaar, dus zet die alvast in je agenda!)

Historie:
Vierhonderd jaar geleden toen de eerste bomen werden gepland hadden zij alle ruimte. Er waren geen kabels en leidingen of asfalt en de wortels van de bomen konden onder de grond tot aan de gevels en soms zelfs onder de gevels alle ruimte zoeken en groeien. Dit is eeuwen lang de situatie geweest. Sinds zo'n honderd jaar is daar verandering is gekomen. Het begon met riolering en later steeds meer kabels en leidingen. En daarnaast de verharding en de introductie van de auto die in de jaren vijftig ook echt een plek kreeg met parkeerplekken. Waar voorheen het beleid was om de afstand tussen de bomen 7,36 m te laten zijn, was dat nu niet voldoende meer omdat de wortels niet overal meer heen konden door de verhardingen en de steeds vollere ondergrond. De afstand werd toen 14 meter, die afstand was twee parkeerplekken lang. Er is toen ook gaan werken met minimaal aantal kuub boomgroeiruimte om te garanderen dat bomen in ieder geval een minimale ruimte konden krijgen om goed te wortelen, voor de hoofdroute van de bomen is dat minimaal 40m3, voor daarbuiten is dat minimaal 25m3. Dat is vanuit boomperspectief.
Nu kan het soms zo zijn als het echt niet lukt, te kijken naar wat wel kan. De bomenspecialisten kijken dan mee. Het hangt er bijvoorbeeld vanaf of de bomen onder de grond met elkaar contact hebben, zodat ze elkaar kunnen helpen. Of de oplossing die bij de Rechtboomsloot is gezocht omdat er echt geen ruimte te vinden, toen is onder de verharding gezocht naar een oplossing. Vervolgens is het aan V&OR om daarmee akkoord te gaan. Dat is toen gebeurd.

Lang verhaal kort:

- De opmerking van de Herengrachtbewoonster snijdt hout: drie-vierhonderd jaar geleden hadden bomen alle ruimte, maar inmiddels niet meer door kabels en leidingen en verhardingen. Wat precies geldt voor dat stuk Herengracht HEG0202 weet ik niet, dat zou 5.1, 2, e misschien weten, maar aangezien zij geen vraag had, zou ik deze bewaren voor de bewonersbijeenkomst.
- Het is al minstens tien jaar beleid dat minimaal 25m3 geldt voor boomgroeiruimte. De laatste versie van het Handboek Groen is uit 2024, maar die eis is dus niet nieuw.
- Zet in je agenda: donderdag 26 november van 16:00-17:00 boomspecialist 5.1, 2, e met aansluitend een borrel (hij gaat daarna weg, dus laatste kans om hem te horen!).

Hartelijke groet,

5.1, 2, e

5.1, 2, e
Programma Bruggen en Kademuren

Gemeente Amsterdam

M 5.1, 2, e
Werkdagen: 5.1, 2, e
Achtergracht 14, Amsterdam
Home - Aan de Amsterdamse grachten

Meer informatie over het programma en de projecten staan op: www.amsterdam.nl/bruggenkademuren
Op de website Home - Aan de Amsterdamse grachten een schat aan verhalen over onze stad, techniek, historie en duurzaamheid van onze bruggen en kades.

Gemeentelijke collega's kunnen terecht op: Tamtam 'Bruggen en Kademuren' of zich abonneren op onze nieuwsbrief.